

HANDLEIDING DUIDEN & DOEN

CONTEXT – WERKWIJZE PRAKTISCH – LEGENDA

Context

Omdat de kosten van niveau 5 (SBO en SO) in solidariteit worden gedragen speelt de inhoudelijke informatie rond onderwijsbehoefte, ondersteuningsbehoefte onderwijs en zorg, gepleegde inzet, plaatsingsdoelen en plaatsingsresultaten een centrale rol bij het beoordelen van aanvragen en herbeoordelingen TLV. Informatie die tevens onontbeerlijk is voor een goede analyse als basis voor doelgericht en handelingsgericht werken vanaf ondersteuningsniveau 3. Relevante informatie dus voor zowel scholen, bestuurlijke ondersteuningsstructuren als het SWV.

De optie van een uniform (pré) OPP is in dit kader reeds eerder verkend. Op basis van die verkenning met het veld zijn de besturen van de SWV-en in mei 2016 tot de volgende besluiten gekomen:

- Uniform OPP is op dit moment geen gewenste en haalbare optie;
- De SWV-en stellen een leidraad op waarin een OPP moet voorzien om dienst te kunnen doen als gegevensdrager bij een aanvraag;
- De SWV-en optimaliseren de digitale werkwijze: gebruiksvriendelijk en privacyproof transportsysteem.

De directeuren van de SWV-en zijn vervolgens stappen gaan zetten om dit te realiseren m.i.v. 1-8-2017.

Richting augustus 2017 bereikten de SWV-en steeds meer signalen dat de gekozen richting wordt gedragen en de relevantie van de gevraagde informatie en de dialoog daarover breed wordt onderkend, maar dat het afstemmen van de interne werkprocessen hierop het nodige van de scholen vraagt. Een zoektocht en een omslag in het dagelijkse denken, doen en handelen. Ook daar waar het gaat om de inhoud van het OPP en de handelingsplannen/kindkaarten/groeidocumenten. De verschillen zijn groot en de kwaliteit is divers.

Een jaar ervaring verder en op de drempel van het verstrekken van een forse opdracht voor het digitaliseren van de TLV-route (via LDOS) is daarom voor een tussenstap gekozen.

In plaats van het genereren van de gevraagde informatie als een aanvraag TLV of herbeoordeling aangewezen is, zou de informatie al een integraal onderdeel moeten vormen van het dossier van de leerling. Dat voorkomt enerzijds veel extra en onnodig werk en kan anderzijds bijdragen aan een gestructureerde beoordeling van effectieve interventies afgestemd op de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften.

Daarom hebben de besturen van de SWV-en, tevens zijnde het verband van samenwerkende schoolbesturen, besloten dat:

1. OPP 's gaan in principe bestaan uit een vast uniform deel en uit een vrij deel;
2. Het vaste deel betreft minimaal de inhoudelijke informatie die zowel nodig is voor een aanvraag TLV als voor het dagelijkse handelen rond de leerling;
3. Het vaste deel kan tevens dienst doen als een integraal onderdeel van de planvorming (handelingsplannen, kindkaart, groeidocument etc.) vanaf ondersteuningsniveau 3 in het basisonderwijs.

We gaan in oktober in de praktijk aan de slag en na een aantal maanden vindt de eerste evaluatie plaats met ba en s(b)o. Op basis van de praktijkervaringen komen we z.s.m. tot een gedragen vast deel van het OPP/HP.

Een volgende en verdergaande stap in de digitalisering wordt gezet in samenhang met deze ontwikkeling en de evaluatie daarvan.

In de uitwerking van het vaste deel van het OPP/HP is ervoor gekozen om ook de wettelijk verplichte onderdelen van een OPP op te nemen. Desgewenst kan een school dit format hanteren als een volwaardig OPP.

Werkwijze praktisch

Organisatorisch:

- start met het invullen van Duiden & Doen, zodra signalen/problemen optreden
- in het onderdeel dat aan de orde is (dat kan dus ook betekenen: starten met optekenen van inzet bij punt 7 op pagina 3)
- probeer bondig en met focus te formuleren en dit op slechts één plek te doen (voorkom dubbele registraties)
- we proberen tot afstemming te komen met de bestuurlijke ondersteuningsstructuren (Expertisepool, Kindante Kwadrant, Kansrijk, Dienstencentrum, etc.), zodat dit document ook dienst kan doen voor informatie-uitwisseling op dat niveau
- datzelfde geldt voor de ketenpartners in het knooppunt en de zorg
- een school die een geheel eigen systematiek wil blijven hanteren, vult het vaste deel van het OPP op het moment van verplaatsing, aanvraag TLV of herbeoordeling; aan de school de wegging van voor- en nadelen

Technisch:

- geef het document een vaste codering: DD + achternaam voorletters leerling + jjjj-mm-dd (DD=afkorting voor Duiden&Doen)
- bouw een historisch perspectief op rond de leerling door een PDF op te slaan van de situatie op datum van vaststelling op moment 1, en vervolgens verder te werken in de word-versie richting moment 2 (met een nieuwe datum !)
- de wijze van invullen is bekend; dezelfde systematiek als bij de aanvraagformulieren
- bij de overgang van de leerling naar een andere school of bij een TLV-aanvraag: het document in word bijvoegen, zodat de andere school hiermee verder kan werken (na opslag van een PDF van het ontvangen document)

Legenda

INTENSITEIT ONDERWIJS- EN ONDERSTEUNINGSBEHOEFTE

De intensiteitsbehoefte moet afgezet worden tegen hetgeen leeftijdsadequaat te achten is.

Zware ondersteuningsbehoefte

- Overname van handelingen door (onderwijs-/ondersteunend) personeel
- Vaardigheid is niet mogelijk
- In alle situaties is 1 op 1 begeleiding nodig

Matige ondersteuningsbehoefte

- Overname van deelhandelingen door (onderwijs-/ondersteunend) personeel
- In bepaalde/een beperkt situaties en bij nieuwe en/of vrije situaties is 1 op 1 begeleiding nodig
- Aansturing in nabijheid van en/of controle op veiligheid van handeling door (onderwijs-/ondersteunend) personeel in nabijheid van leerling

Lichte ondersteuningsbehoefte

- Aansturing van handelingen op afstand door (onderwijs-/ondersteunend) personeel
- Groepsgebonden begeleiding bij nieuwe en/of vrijere situaties
- Beschikbaar zijn bij problemen/vragen
- Controle van handeling achteraf
- Controle en/of begeleiding op vraag van de leerling

COMPENSERENDE EN BELEMMERENDE FACTOREN

Leerling - leren	Denk aan: leerbaarheid, het leergedrag van de leerling in de situatie zelf: strategie, taakgedrag, taakbeleving, schoolprestaties op verschillende vakken, CITO-toetsen, werkhoudingsaspecten , tempo, ordeningsvermogen, prestatiemotivatie/faalangst, intelligentieniveau, mondelinge taalvaardigheid
Leerling - gedrag	Denk aan: sociale vaardigheden, communicatievaardigheden, samenwerkingsvaardigheid, zelfvertrouwen, aanpassingsvermogen, emotionele stabiliteit, omgaan met frustraties, aanwezigheid van psychiatrische stoornissen, welbevinden op school
Leerling - lichamelijk	Denk aan: ziekteverzuim, ziektes c.q. gezondheid, zintuiglijke problemen, motorische beperkingen, vitaliteit, sportieve vaardigheden
Leerling - zelf	Denk aan: eigenaarschap van de leerling: wat vindt de leerling zelf, welke kansen en belemmeringen ervaart de leerling zelf, is de leerling in staat tot zelfreflectie, kan de leerling verantwoordelijkheid nemen voor zijn/haar gedrag, met welke oplossingen / acties komt de leerling, neemt de leerling zelf initiatief
Binnen school: leerkracht	Denk aan: doceerstijl, pedagogische stijl, waarden en normen leerkracht, meer kindgericht of leerstofgericht, gevoelens bij een bepaalde leerling, handelen van de leerkracht in de situatie zelf (taak, instructie, pedagogisch handelen), sterke kanten leerkracht, empatisch, duo-baan, klassenassistentie
Binnen school: groep	Denk aan: groepsgrootte, aard van leerlingenproblematiek en niveaus van de leerlingen, houding van de groep t.o.v. de leerling, sociale sfeer, acceptatie van verschillen, veel eigen verantwoordelijkheid
Binnen school: schoolorganisatie	Denk aan: invloed schoolregels, mogelijkheden tot extra hulp , het zorgsysteem op school, goede afstemming met ouders, goede afstemming met zorgketen , gebouwelijke situatie, duidelijkheid over roosters etc.
Buiten school: gezin	Denk aan: bijzonderheden over gezinssamenstelling, mate van stabiliteit, mate waarin ouders hun kind kunnen stimuleren, pedagogisch klimaat, samenwerking met de ouders – houding ouders t.o.v. school, gelegenheid tot maken van huiswerk
Buiten school: vrije tijd	Denk aan: invloeden vanuit de buurt, bezigheden na schooltijd (clubs), ondernemend in de buurt/wijk, gelegenheid tot contacten met leeftijdsgenoten
Buiten school: zorg	Denk aan: Is /was er sprake van externe hulp?

Risico's en belemmerende factoren	Per bovenstaand onderdeel in te vullen waar van toepassing
Beschermende en compenserende factoren	Per bovenstaand onderdeel in te vullen waar van toepassing